

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/78/2020
Identifikačné číslo spisu: 8705214563
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8705214563.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. T., bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. Alojzom Naništom, advokátom, so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, proti žalovanej CHEMOSVIT, a.s., so sídlom vo Svite, Štúrova 101, za účasti intervenienta na strane žalovaného Sociálnej poisťovne, so sídlom v Bratislave, pobočka Poprad, ul. 1. mája 4053/24, o náhradu škody z pracovného úrazu, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C/270/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/1/2018, 14CoPr/2/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Poprad (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhal vydania rozhodnutia, ktorým bude žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 316.645,43 eur z titulu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia po úraze, ktorý žalobca utrpel dňa 14. júna 1977.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 16. októbra 2012 č. k. 8C/270/2005-246 v spojení s opravným uznesením z 29. októbra 2015 č. k. 8C/270/2005-399 vo výroku I. rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi čiastku 159.390 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku III. rozhodol, že o trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z obsahu vykonaného dokazovania mal za preukázané, že poškodenie zdravia žalobcu, ktorý utrpel rôznorodé rozsiahle a progredujúce poranenia, a to poškodenia jednotlivých tkanív a orgánov tela, ktoré odborné vyšetrenia a odborní lekári dali do priamej príčinnej súvislosti s úrazom zo dňa 14. júna 1977, teda sú následkom zásahu bleskom. Poznamenal, že niektoré poškodenia zdravia sa u žalobcu prejavovali ihneď po úraze, iné až v priebehu niekoľkých mesiacov či rokov, avšak opakovane bola konštatovaná priama príčinná súvislosť s úrazom. Súd prvej inštancie tak priznal žalobcovi odškodnenie za sťaženie

spoločenského uplatnenia vo výške požadovaného 80-násobku základného bodového ohodnotenia, čo predstavuje sumu 159.390 eur (2.012,5 bodov * 0,99 eur * 80-násobok). Rovnako uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že po právoplatnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 6. februára 2012 č. k. J. bola v prospech žalobcu vykonaná úhrada vo výške 4.008,17 eur, čím tak súd žalobcovi priznal nárok na náhradu sumy 155.381,83 eur, pričom táto suma predstavuje rozdiel medzi 80-násobkom základného bodového ohodnotenia a dvojnásobkom základného bodového ohodnotenia, ktorý už bol žalobcovi vyplatený (159.390 - 4.008,17). Čo sa týka výšky odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, priznaný násobok základného bodového ohodnotenia súd prvej inštancie považoval za primeraný práve s ohľadom na rozsah poškodení zdravia žalobcu. Mal za nepochybné, že od vzniku úrazu bol, a pravdepodobne doživotne žalobca bude, v značnom rozsahu obmedzený vo výkone akejkoľvek činnosti. Konštatoval, že nemožno u neho predpokladať zlepšenie stavu či zlepšenie jeho zárobkových možností. Mal za to, že dlhodobosť následkov úrazu tak dáva jednoznačne dôvod pre priznanie náhrady v takom rozsahu, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Rovnako vychádzal zo skutočnosti, že v čase vzniku úrazu bol žalobca v mladom veku, bol zamestnaný a vyvíjal priemerné aktivity v oblasti kultúrneho, spoločenského a športového života. Po stabilizácii zdravotného stavu je žalobca plne invalidnou osobou. Niektoré následky úrazu vzbudzujú súcit a ľútosť. Vzhľadom na charakter niektorých následkov úrazu a jeho prevažujúcu imobilitu je žalobca obmedzený aj v intímnom živote. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že v prejednávanej veci sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, kde bolo namieste zvýšiť bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia nad základnú výšku určenú rozhodnutím Sociálnej poisťovne. Vo vzťahu k zvyšku uplatneného nároku uviedol, že v prípade priznania výšky zvýšeného odškodnenia nie je možné vychádzať z už zvýšeného ohodnotenia tak, ako to navrhol žalobca. V tomto smere poukázal predovšetkým na to, že § 6 vyhl. č. 32/1965 Zb. uvádza, že zvýšenie pripadá do úvahy pri „základnom počte bodov“, súd prvej inštancie mal tak nepochybné za to, že v zmysle rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 6. februára 2012, č. k. J. bolo základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia stanovené na 2.012,5 bodu, jedine s touto hodnotou možno pri prípadnom zvyšovaní náhrady uvažovať. Z uvedeného dôvodu súd žalobu v sume prevyšujúcej 80-násobok priznaného bodového ohodnotenia zamietol.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 21. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/1/2018, 14CoPr/2/2018 vo výroku I. odvolacie konanie o odvolaní žalobcu zastavil, vo výroku II. pripustil späťvzatie žaloby o zaplatenie 30.061,24 eur, v tej časti zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným znesením vo vyhovujúcom výroku a konanie o zaplatenie 30.061,24 eur zastavil, vo výroku III. vo zvyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že žalobu zamietol a vo výroku IV. rozhodol, že sporovým stranám a intervenientovi náhradu trov konania nepriznáva. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odvolací súd v predmetnom konaní rozhoduje o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia priznanej žalobcovi na to oprávneným orgánom - Sociálnou poisťovňou rozhodnutím zo dňa 6. februára 2012 č. k. J. podľa posudku konštatujúceho zdravotný stav žalobcu v roku 2005. Poznamenal, že len tento stav je určujúci pre toto konanie a rozhodovanie súdu o postupe podľa § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. Uviedol, že v konaní nie je sporné, že podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne žalobcovi bola vyplatená náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 4.008,17 eur. A podľa rozsudku odvolacieho súdu č. k. 12CoPr/2/2012-343 z 21. mája 2013 bola žalobcovi vyplatená aj ďalšia náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 26.053,07 eur. Odvolací súd dôvodil, že zásadným preukázaním zhoršenia zdravotného stavu žalobcu a jeho zaradenia do života ako občana s ťažkým zdravotným postihnutím, je rozhodnutie posudkovej komisie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad zo dňa 30. augusta 2005, v zmysle ktorého je podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci miera funkčných porúch žalobcu 50 %, takže sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím, vyžadujúcim sprievodcu a ponecháva preukaz ŤZP so sprievodcom bez časového obmedzenia. Rozhodnutie zaznamenáva aj stav poškodeného, podľa ktorého sa poškodený pohybuje na invalidnom vozíku; má oslabenú silu končatín; z dôvodu ťažkého postihnutia, nie je schopný nastúpiť a vystúpiť a premiestniť sa prostriedkami verejnej hromadnej dopravy ako rovnakým spôsobom zdravý človek, ďalej je odkázaný na celodenné a riadne opatrovanie, pretože postihnutím pohybového aparátu potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, prác v domácnosti a pri zabezpečení kontaktu v spoločenskom prostredí. Trpí inkontinenciou a má zvýšené výdavky súvisiace s

hygienou, opotrebovaním šatstva a bielizne. Uviedol, že podľa oznámenia Sociálnej poisťovne je miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 3. marca 2005 viac ako 70 %. Konštatoval nespôsobilosť žalobcu zabezpečiť si životné potreby riadnym výkonom pracovnej činnosti práve pre vysokú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Poznamenal, že v znaleckom posudku z roku 2005 je konštatovaná trvalá invalidita, mieru funkčnej poruchy 71 % s tým, že žalobca je občan s ťažkým zdravotným postihnutím. Obdobne v Znaleckom posudku č. 11/2009 MUDr. Frieda sú vo vzťahu k poškodenému konštatované ťažké obmedzenia pohyblivosti chrbtice s koreňovými príznakmi, kývavosť pravého kolena, obmedzená pohyblivosť pravého ramenného kĺbu, vážne duševné poruchy pre poranenie mozgu, vážne duševné poruchy po otrasných zážitkoch a strese v priamej súvislosti medzi úrazom zo 14. júna 1977 a zdravotným stavom poškodeného. Osobný, manželský, profesionálny život sa zmenil na pravidelné, časté hospitalizácie, návštevy odborných lekárov, opakované operácie a vyšetrenia. Zmenou zamestnania prišiel o zárobok a od roku 1996 je žalobca v invalidnom dôchodku. Uviedol, že vážnosť poškodenia vyjadřila Sociálna poisťovňa i tým, že v rámci svojej kompetencie navýšila základné bodové hodnotenie na dvojnásobok, čo len dokladuje určitú mimoriadnu situáciu týkajúcu sa žalobcu. Súčasná judikatúra zároveň prihliada v obdobných prípadoch na to, či úrazom v mladom veku nedošlo k zastaveniu určitých ambícií poškodeného do budúcnosti, keď v dôsledku utrpeného úrazu má poškodený podstatne obmedzené možnosti uplatniť sa na trhu práce, je obmedzený alebo vylúčený z určitých činností, ktorými sa doteraz zaoberal a ktorým sa venoval pred úrazom, s čím je spojená celoživotná trauma zo straty rady hodnôt a vysporiadaním sa so svojím obmedzením do budúcnosti v relatívne mladom veku. V danom prípade došlo k poškodeniu a obmedzeniu plne fyzických i pracovných schopností, resp. k úplnému vyradeniu z akéhokoľvek zapojenia sa do obvyklých činností. Tento proces zhoršovania zdravotného stavu mal progredujúci vývoj. Kým po úraze bol ešte pracovne činný u predchodcu žalovanej až do roku 1987, neskôr aj v roku 1995 bol u žalovanej v pracovnom pomere na dobu určitú, medzitým mal i podnikateľské aktivity. Uviedol, že podľa posudku MUDr. I. Mačugu, ale i znaleckého posudku MUDr. Frieda sa v roku 1995 začal jeho zdravotný stav zhoršovať a v roku 1996 išiel do invalidného dôchodku. V roku 2005 sa stal plne invalidným a odkázaným na pomoc druhých. K obmedzeniu jeho schopností dochádzalo v relatívne mladom veku, stratil celý rad hodnôt v dôsledku zranenia a musí sa vyporiadať s obmedzeniami v živote. V roku 2006 sú už konštatované problémy psychické, depresívne stavy, úzkosť, defekty pamäti s výraznou organickou patológiou, neschopnosťou systematickej zárobkovej činnosti. Žalobca sa nemôže zúčastniť žiadnej spoločenskej činnosti, resp. po roku 2005 je z toho vylúčený. Toto bez akýchkoľvek pochybností odôvodňuje využitie oprávnenia súdu daného mu aplikáciou cit. ustanovenia § 7 ods. 3 cit. vyhlášky. Odvolací súd však s prihliadnutím na osobitosť predmetnej veci a princíp právnej istoty dôvodil, že zvýšenie náhrady za SSU na 80-násobok (tak ako ho realizoval napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie) nezodpovedá ústavnej zásade proporcionality a teda aj primeranosti, ktorá by mala byť súdom pri aplikácii ustanovenia § 7 ods. 3 cit. vyhlášky braná na zreteľ. Odvolací súd doplnil, že týmto spôsobom nechce zľahčovať či bagatelizovať nesporné ujmy, ktoré žalobcovi vznikli na zdraví v dôsledku utrpeného úrazu v roku 1977 s odstupom takmer dvadsiatich rokov, tak ako to bolo uvedené v posudku hodnotiacom novovzniknuté obmedzenia oproti posudku, ktorý tvoril základ pre rozhodnutie súdu Okresného súdu Poprad z 29. októbra 1982 č. k. 9C/111/1980-76. Aplikovaná vyhláška č. 32/1965 Zb. nestanovuje mechanizmus výpočtu, ani konkrétny spôsob zvýšenia odškodnenia súdom. Primeranosť v tomto prípade má vyjadriť aj naznačenú spoločensky únosnú kompenzáciu za poškodenie. Podľa odvolacieho súdu, primeraným je navýšenie 15-násobku základného bodového hodnotenia následkov utrpeného pracovného úrazu, pričom rozhodujúcim pre posúdenie je práve zhoršovanie zdravotného stavu v dôsledku úrazu v období do roku 2005 a ďalšie výrazné zhoršenie zdravotného stavu po tomto období nie je predmetom uplatneného nároku a nemôže mať ani vplyv na rozhodovanie súdu pri rozhodovaní o zvýšení odškodnenia. Mimoriadne zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia je potrebné diferencovať v určitých hraniciach s racionálnym vzťahom k úrovni bodového hodnotenia jednotlivých následkov poškodenia zdravia, kde toto odškodnenie nezávisí len od mimoriadnych aktivít v politickom, kultúrnom a športovom živote, ale je potrebné prihliadnuť aj na možnosti uplatnenia sa v rodine, voľby povolania a ďalšom sebazvedelaní (§ 6 vyhlášky č. 32/1965 Zb.), posúdením možností poškodeného. Mal za to, že preto pri zvažovaní odškodnenia je potrebné porovnávať aj primeranosť odškodnenia z hľadiska peňažnej úrovne v roku, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného. Preto odvolací súd navýšenie náhrady racionalizoval aj s ohľadom na skutočnosti, ktoré vyplývajú z následkov, ktoré nenastali

bezprostredne alebo krátko po úraze, ale s odstupom takmer 20 rokov od úrazu. Zdôraznil však, že ani odvolací súd nemá pochybnosti o ujmách uvedených v posudku, ktorý tvorí základ rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo 6. februára 2012. Vychádzajúc z uvedených skutočností, popisujúcich vývoj zdravotných obmedzení žalobcu s odstupom 20 rokov a viac od úrazu, porovnávajúc i rozhodnutia súdov rozhodujúcich v podobných situáciách, odvolací súd mal za to, že odvolacia námietka o neprímeranosti výšky náhrady je dôvodnou. Odvolací súd považoval za primeranú, pre odškodnenie za SSU ohodnotené posudkom v r. 2005, sumu celkom 30.061,24 eur, a to na základe základného bodového ohodnotenia, stanoveného Sociálnou poisťovňou v hodnote 2012,5 bodov. Uviedol, že Sociálnou poisťovňou priznané odškodnenie 30 Sk za jeden bod predstavuje sumu 60.375 Sk, čo pri prepočte kurzom EUR = 30,126 Sk je vo výsledku 2.004,08 eur. Po vyplatení časti odškodnenia najprv v sume 4.008,17 eur intervenientom a potom aj v sume 26.053,07 eur žalobca tak, ako je už uvedené vyššie zbral žalobu v uvedenej časti odškodnenia späť a konanie v uvedenej časti odvolací súd zastavil. Pôvodne odvolacím súdom priznané zvýšenie SSU do 15-násobku základného bodového ohodnotenia predstavuje spolu s priznanou náhradou podľa rozhodnutia poisťovne sumu 30.061,24 eur. Náhradu v tejto výške s poukazom na vyššie uvedené dôvody považoval odvolací súd za zodpovedajúcu aj využitiu jeho právomoci pri postupe podľa § 7 ods. 3 cit. vyhlášky. Odvolací súd tak konštatoval, že priznanie náhrady vo vyššej výške by zjavne prekračovalo zásadu primeranosti, čím nemal dôvod odkloniť sa od vtedajšieho právneho posúdenia výšky náhrady za SSU. Keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie, odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v znení jeho opravného uznesenia vo zvyšujúcej vyhovujúcej časti vo veci samej tak, že vo zvyšku uplatneného nároku žalobu žalobcu zamietol.

4. Proti zmeňujúcemu výroku odvolacieho súdu, ktorým žalobu zamietol podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil poukazom na § 420 písm. f/ CSP a poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP uviedol:

4.1. Dovolateľ dôvodil, že ak odvolací súd neprihliadal pri úvahách o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia aj k prípadným zmenám na zdravotnom stave dovolateľa ku dňu vyhlásenia rozsudku, čím tak namieta záver o primeranosti 15-násobku základného bodového hodnotenia následkov utrpeného pracovného úrazu s tým, že odvolací súd nerespektoval zásadu viazanosti súdu so stavom v čase vyhlásenia rozsudku. Poznamenal, že pokiaľ úvaha súdu prvej inštancie o 80-násobnom navýšení odškodnenia je neprímeraná vo vzťahu k následkom poškodeného, potom ale vo svojom rozsudku z hľadiska tejto úvahy nevysvetlil, prečo je primerané 15-násobné navýšenie. Konštatoval, že uspokojiť sa s hodnotením primeranosti podľa úvahy odvolacieho súdu len preto, že tu ide o obvyklosť rozhodnutí a spoločenskú únosnosť vo vzťahu k roku 2005 je 15-násobok postačujúci, lebo predstavuje skoro 1 milión korún, je podľa dovolateľa absolútne nepresvedčivé a nezohľadňujúce skutočné následky poškodenia zdravia poškodeného.

4.2. Podľa dovolateľa tak odvolací súd, pokiaľ rozhodoval o zmene výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, dôsledne nerespektuje závery vyplývajúce aj z rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 464/2015. Mal za to, že aj keď odvolací súd zopakoval dokazovanie, jeho závery o primeranosti odškodnenia nezodpovedajú zásadám logiky pri hodnotení vykonaných dôkazov, čím tak podľa dovolateľa odvolací súd náležite nevysvetlil, prečo a z akých dôvodov dospel k záveru, že primeranou nie je náhrada, ktorú určil súd prvej inštancie, ale náhrada určená odvolacím súdom, čím tak svojím procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku, ktorým vo zvyšujúcej časti žalobu zamietol, zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, nakoľko nie je prípustné.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b)

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

9. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota a podanie dovolania, c / náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

9.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

10. Teda ako je uvedené v bode 4., dovolateľ v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP namietal nepreskúmateľnosť a teda nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia týkajúceho sa primeranosti 15-násobku základného bodového hodnotenia následkov utrpeného pracovného úrazu.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

12. V súvislosti s námietkami uvedenými v dovolaní dovolací súd uvádza, a v tomto smere odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241

ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“
Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.“

13. Dovolací súd vo vzťahu k námietke týkajúcej sa záveru o primeranosti 15-násobku základného bodového hodnotenia následkov utrpeného pracovného úrazu s tým, že odvolací súd nerešpektoval zásadu viazanosti súdu v čase vyhlásenia rozsudku uvádza, že odvolací súd túto námietku náležite odôvodnil a to v bode 44. svojho rozhodnutia, keď konštatoval, že rozhodoval o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia priznanej žalobcovi Sociálnou poisťovňou a t o podľa posudku konštatujúceho zdravotný stav dovolateľa v roku 2005. Zdôraznil, že len tento stav je určujúci pre toto konanie a rozhodnutie o postupe podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

14. Čo sa týka námietky, že pokiaľ úvaha súdu prvej inštancie o 80-násobnom navýšení odškodnenia je neprimeraná vo vzťahu k následkom poškodeného, potom ale vo svojom rozhodnutí z hľadiska tejto úvahy nevysvetlil, prečo je primerané 15-násobné navýšenie. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd tento záver taktiež náležite odôvodnil keď uviedol, že zvýšenie náhrady za SSU na 80-násobok nezodpovedá ústavnej zásade proporcionality a teda aj primeranosti, ktorá by mala byť súdom pri aplikácii § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. braná na zreteľ. Podľa odvolacieho súdu, primeraným je navýšenie 15-násobku základného bodového hodnotenia následkov utrpeného pracovného úrazu, pričom rozhodujúcim pre posúdenie je práve zhoršovanie zdravotného stavu v dôsledku úrazu v období do roku 2005 a ďalšie výrazné zhoršenie zdravotného stavu po tomto období nie je predmetom uplatneného nároku a nemôže mať vplyv na rozhodovanie súdu pri rozhodovaní o zvýšení odškodnenia (bod 53., 54., 55. rozhodnutia odvolacieho súdu).

15. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, čím tak dovolací súd má za to, že konanie nebolo postihnuté vadou podľa § 420 písm. f/ CSP.

16. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

17. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre

posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiacie otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

18. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 CSP) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach CSP nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania.

19. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

20. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

21. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, resp. ktorú otázku posudzoval rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže ale najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

22. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľa vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.